

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 7Ssk/119/2022
Identifikačné číslo spisu: 1020200823
Dátum vydania rozhodnutia: 14. júla 2023
Meno a priezvisko: Mgr. Michal Novotný
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1020200823.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu a JUDr. Zdenka Reisenauerová a JUDr. Jana Martinčeková ako členky senátu vo veci žalobcu: E. Y., K.. XX. E. XXXX, Ú. XXXX/XX, P. J., zastúpeného: JUDr. Marián Jusko, advokát, Račí potok 3, Košice-Sever, proti žalovanému: minister vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia zo 6. apríla 2020, č. SPOU-PO-PK-20/2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 143/2020-88 z 26. januára 2022 takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 143/2020-88 z 26. januára 2022 sa mení tak, tak, že sa zrušuje rozhodnutie žalovaného zo 6. apríla 2020, č. SPOU-PO-PK-20/2020, a vec sa vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov konania pred správnym súdom, ako aj kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že žalobca bol od 1. januára 2010 v služobnom pomere príslušníka Policajného zboru a naposledy bol zaradený vo funkcii staršieho referenta pyrotechnika oddelenia hraničnej kontroly Bratislava - Ružinov. Dňa 5. júla 2019 medzi 6:50 a 7:30 hod nadriadený vykonal ňho skúšku na alkohol v krvi, ktorá bola negatívna. So súhlasom žalobcu mu bola odobratá aj vzorka moču, ale aj vzorka krvi, ktorú nadriadený zaslal na ďalšie toxikologické skúmanie. Podľa výsledkov toxikologickej analýzy z 9. júla 2019 vykonanej skupinovým imunochromatografickým skríningom jeho krv vykázala pozitívne hodnoty metamfetamínu; u amfetamínu vykázala negatívnu hodnotu.

2. Na základe objednávky služobného orgánu vzorky krvi ďalej analyzoval aj znalec z odvetvia súdne lekárstvo (toxikológia, alkoholológia, sérohematológia). Ten v znaleckom posudku č. 22/2019 po prizvaní znalca z odvetvia toxikológie dospel k záveru, že vo vzorke krvi žalobcu sa nachádzal

amfetamín v koncentrácii 0,86 ng/ml a metamfetamín v koncentrácii 0,37 ng/ml. Obe koncentrácie označil ako stopové, pretože terapeutická (netoxická, normálna) koncentrácia amfetamínu v krvi je 20 až 70 ng/ml a metamfetamínu je 20 až 50 ng/ml. V závere posudku znalec uviedol, že „imunochromatografickým vyšetrením nie je možné jednoznačne zistiť množstvo danej látky a teda sa vyjadriť k prípadnému stavu nespôsobilosti na výkon štátnej služby“. Zistené hodnoty však „svedčia pre skutočnosť, že [žalobca] uvedené návykové látky pravdepodobne požil... Vzhľadom na charakter uvedených látok je ale možné konštatovať, že napriek nízkej koncentrácii mohli spôsobiť stav nespôsobilosti na výkon štátnej služby... vhodným doplnujúcim vyšetrením by bolo akútne a následne opakované psychiatrické vyšetrenie na posúdenie psychického stavu. // Metabolizmus zistených návykových látok v ľudskom organizme... je výrazne individuálny a presné stanovenie ich metabolizmu v tele ako je doba užitia, množstvo užitia ako aj doba vylučovania by bolo možné na základe biologického pokusu... Celkový metabolizmus... je závislý od mnohých faktorov, z ktorých je jeden z najdôležitejších doba a množstvo požívania návykových látok...“. V ďalšej časti znalec opísal okrem iného fyzické prejavy akútneho ovplyvnenia drogou.

3. Na základe toho riaditeľ oddelenia hraničnej polície 18. septembra 2019 oznámil žalobcovi, že začína konanie o jeho prepustení zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov za to, že 5. júla 2019 nastúpil do služby v stave nespôsobilom na výkon služby, pretože bol pod vplyvom omamných látok. Žalobca v odpovedi poprel, že by niekedy užil amfetamín alebo metamfetamín, ale priznal, že užíval výživový doplnok ECA Xtreme 90 tab, ktorý obsahuje efedrín. Takisto poprel, že by vytýkané látky užil vedome, ako aj to, že by v čase služby zaznamenal akúkoľvek nespôsobilosť na výkon služby, preto žiadal, nech sa preverí možný vplyv zistenej koncentrácie. Riaditeľ oddelenia v odpovedi oboznámil žalobcu, že vykonal „konzultáciu zo [sic] Štátnym ústavom na kontrolu liečiv“ a boli mu poskytnuté informácie o zložení výrobku ECA Xtreme 90 tab, o tom, že efedrín (všetky extrakty z rastlín rodu Ephedra) je drogový prekurzor, nie omamná alebo psychotropná látka, ale aj určená látka podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 273/2004 o prekurzoroch drog a na nakladanie s ním sa aj podľa zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach vyžaduje osobitné povolenie. Jeho pridávanie do potravín je zakázané nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 1925/2006 o pridávaní vitamínov a minerálnych látok a niektorých ďalších látok do potravín. Zároveň však podľa získaných informácií nie je možné, aby sa po požití efedrínu našli v tele stopové prvky (amfetamínu, metamfetamínu) po biotransformácii. Z toho vyvodil, že žalobca porušil § 136 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. tým, že užíval zakázaný efedrín a zistené stopové množstvá amfetamínu a metamfetamínu sa v jeho tele nemohli nachádzať po užití tejto látky.

4. Žalobca v ďalšom vyjadrení pochybnil naplnenie podmienok § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. a žiadal vypracovať ďalší znalecký posudok, keďže existujúci posudok č. 22/2019 sa k vplyvu zistených látok vyjadruje veľmi opatrne. Riaditeľ oddelenia sa s návrhmi nestotožnil a navrhol, aby bol žalobca prepustený zo služobného pomeru. Generálny tajomník služobného úradu žalovaného na jeho základe personálnym rozkazom z 10. decembra 2019, č. 68, prepustil žalobcu podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. dňom doručenia personálneho rozkazu. Skutkový stav považoval za dostatočne zistený najmä uvedeným znaleckým posudkom, ktorý pripustil nespôsobilosť žalobcu na výkon štátnej služby. Podal všeobecné charakteristiky amfetamínu a metamfetamínu a vytkol žalobcovi, že svojím konaním porušil povinnosť podľa § 136 písm. d) cit. zák., pretože vykonával službu pod vplyvom omamných a psychotropných látok. Tým nebol čestný ani disciplinovaný, teda porušil služobnú prísahu, a nespĺňal ani podmienku spoľahlivosti podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. Dodržiavanie služobnej disciplíny bolo u žalobcu mimoriadne dôležité, keďže ako pyrotechnik pracoval s výbušninami a iniciátormi. Jeho ponechanie by bolo na ujmu dôležitým záujmom služby, s ktorými je nezlučiteľné, aby v služobnom pomere zotrval policajt, v ktorého tele sa zistili omamné a psychotropné látky, čím prestal spĺňať podmienku spoľahlivosti. Generálny tajomník v súlade s návrhom nadriadeného nevyhovel žiadostiam žalobcu o doplnenie znaleckého dokazovania z odboru psychiatria, ktoré by s odstupom nemalo žiaden účel. Okrem toho zdôraznil, že amfetamín a metamfetamín sa v tele žalobcu našli v pôvodnej forme, teda sa doň museli dostať aplikáciou.

5. Žalobca podal proti personálnemu rozkazu odvolanie. Namietol v ňom, že nie je jasný proces konzultácií so Štátnym ústavom na kontrolu liečiv, ale aj to, že sa nepreveril dopad zistených množstiev na žalobcu, keď sám znalec odporučal psychiatrické vyšetrenie. Zároveň predložil nález zo

svojho psychiatrického vyšetrenia z 28. novembra 2019. Žalovaný však preskúmaným rozhodnutím zo 6. apríla 2020 potvrdil personálny rozkaz č. 68. Znaleckými posudkami považoval za preukázané, že žalobca mal v čase služby v organizme amfetamín a metamfetamín. Tým porušil nariadenie ministra vnútra č. 6/1997 - úlohy na zvýšenie morálneho stavu a disciplíny, ktoré ukladá policajtom nenastupovať do služby pod vplyvom alkoholických nápojov alebo iných omamných látok, ale aj nariadenie ministra vnútra č. 3/2002 o etickom kódexe príslušníka Policajného zboru. To napĺňa skutkovú podstatu porušenia služobnej prísahy a služobnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Zistené skutočnosti nevyvracia ani tvrdené užívanie výživového doplnku, ktorým sa žalobca bránil. Ako policajt mal totiž pred užitím takejto prípravku vedieť, čo obsahuje, a užitie efedrínu, ktorý je v Európskej únii v potravinách zakázaný, je neprípustné. Okrem toho sa stopy amfetamínu a metamfetamínu nemohli nachádzať v tele po požití prípravku s efedrínom. K ďalším námietkam žalovaný zdôraznil, že nespôsobilosť na výkon služby je preukázaná už prítomnosťou oboch látok, pretože ohrozujú výkon služby. Osobitne to platí pre žalobcu, ktorý pracuje na exponovanom mieste s výbušninami a iniciátormi. Svojím konaním žalobca porušil služobnú prísahu v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. a svoje povinnosti podľa § 136 písm. d) v spojení s § 48 ods. 3 písm. a), g) a h) cit. zák., a to hrubým spôsobom s ohľadom na druh činností, ktoré vykonával. Spoľahlivosť policajta spočívajúca v nepožívaní omamných látok je dôležitým záujmom služby, pričom metamfetamín bol zistený v toxikologicky významnej koncentrácii. Obe látky sú pritom zaradené medzi psychotropné látky s vysokou návykovosťou (príloha č. 1 zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach). Prvostupňový správny orgán správne ustálil, že disciplinárne potrestanie žalobcu by nepostačovalo.

6. Správny súd napadnutým rozsudkom č. k. 2 S 143/2020-88 zamietol správnu žalobu, ktorú žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu. S odkazom na judikatúru vyslovil, že príslušník Policajného zboru má osobitnú povinnosť rešpektovať zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy. Výsledky správneho konania podľa správneho súdu dostatočne preukázali konanie žalobcu, ktoré je porušenie služobnej disciplíny a služobnej prísahy zvlášť hrubým spôsobom a jeho zotrvanie by bolo na ujmu záujmom služby. Žalobca mohol dokázať, že zistené koncentrácie boli nepresné, táto povinnosť však nezaťažovala správny orgán. Námietky, či tieto koncentrácie mohli mať vplyv na žalobcu, považoval za nepodstatné, pretože žalobca bol po celý čas povinný spĺňať podmienku spoľahlivosti podľa § 14 ods. 3 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. a takéto látky nepožívať. Preto nemožno tolerovať žiadne požitie pred výkonom služby, pretože nevie, aký môže mať vplyv. Ak by sa malo skúmať, aký konkrétny vplyv malo konkrétne množstvo, stratila by sa schopnosť Policajného zboru plniť dôležitú úlohu. Preto ustanovenie § 136 písm. d) cit. zák. správny súd vykladal tak, že nemožno akokoľvek tolerovať návykové látky, pokiaľ policajt nastupuje do služby. Následné posúdenie je vecou správnej úvahy, ktorú správny súd preskúmava len v rozsahu, či nevybočila zo zákonných medzí. Za dostatočné považoval správny súd odôvodnenie žalovaného, ktorý prihliadal na to, že žalobca pracoval s výbušninami a iniciátormi. Pokiaľ žalobca odkazoval na užívanie výživového preparátu, bolo jeho povinnosťou zistiť si, či neobsahuje zakázanú návykovú látku, a pokiaľ ho požil, nemal nastúpiť do služby. Nález z psychiatrického vyšetrenia, ktorý žalobca predložil, považoval správny súd za nepodstatný. Vytykávané porušenie služobnej disciplíny bolo jasne preukázané znaleckými posudkami a bolo aj správne kvalifikované.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

7. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáha zmeny tohto rozsudku tak, že sa zruší preskúmané rozhodnutie a vec sa vráti žalovanému na ďalšie konanie. Na úvod kasačnej sťažnosti zopakoval celý doterajší priebeh konania a obsah svojich podaní. Jedna z jeho žalobných námietok smerovala k tomu, že znalecký posudok je v rozpore s § 17 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch nepreskúmateľný, lebo neobsahuje podrobnosti o použitých meraniach a sám znalec konštatuje, že zistené hodnoty sú hraničné. Nesúhlasil so záverom, že mal dokazovať svoju nevinu, pretože žalovaného zaťažovala povinnosť odôvodniť svoj záver nespochybniteľným spôsobom. Zdôraznil, že psychotropné látky nepožíval a užíval len legálne dostupný doplnok stravy, ktorého vplyvy však v konaní neboli preverené. Už v znaleckom posudku sa konštatovalo, že má nasledovať psychiatrické vyšetrenie, čo však správny orgán neurobil. Predloženým psychiatrickým nálezom chcel žalobca preukazovať, že jeho správanie nevykazuje zmeny typické pre užívanie psychotropných látok. Zopakoval svoj názor, že psychotropné látky sa môžu dostať do tela aj bez

vedomia osoby, o ktorú ide. Tvrdenie, že prítomnosť týchto látok je totožná s vplyvom, je len domnienkou súdu. Žalobca nesúhlasil ani so záverom, že výrok napadnutého rozhodnutia je správny, ani so spôsobom, akým sa súd vyrovnal s jeho námietkou, že pred odberom moču a liekov nebola zistená lieková anamnéza.

8. Žalovaný vo vyjadrení navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť a odkázal na svoje vyjadrenia pred správnym súdom.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

9. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených kasačných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

10. Podstatou sporu medzi žalobcom a žalovaným v prerokúvanej veci je to, či boli splnené podmienky prepustenia žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. Štátna služba týchto príslušníkov je upravená zákonom č. 73/1998 Z. z. (porov. jeho § 1 ods. 1 a 3). Podľa § 192 ods. 1 písm. e) cit. zákona sa policajt prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov služby. Obsahom služobnej prísahy je podľa § 17 ods. 1 cit. zák. sľub vernosti Slovenskej republike, záväzok byť čestný, statočný a disciplinovaný, vynaložiť sily a schopnosti na ochranu práv občanov, ich bezpečnosti a verejného poriadku, a to aj s nasadením vlastného života, ako aj zväzok riadiť sa ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Podľa § 47 cit. zák. služobná disciplína policajta spočíva dôslednom plnení povinností ustanovených ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, služobnou prísahou, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených. Podľa § 48 ods. 3 písm. h) je zasa jednou zo základných povinností policajta dodržiavať služobnú disciplínu.

11. Zo znenia citovaných ustanovení je tak v prvom rade zrejmé, že jednotlivé pojmy v nich sa prekrývajú. Povinnosť dodržiavať služobnú disciplínu je jednou základných povinností policajta, no jej súčasťou je podľa § 47 zákona č. 73/1998 Z. z. aj povinnosť dodržiavať zákony (teda aj cit. § 48) a služobnú prísahu, ktorej obsahom je zasa záväzok dodržiavať zákony. Zo znenia § 192 ods. 1 písm. e) cit. zák. je zrejmé, že konanie policajta podľa tohto zákona musí byť porušením služobnej disciplíny alebo služobnej prísahy, ale spôsob tohto porušenia musí byť „zvlášť hrubý“. Nestačí teda akékoľvek porušenie, ale musí ísť o porušenie určitej kvality. Podľa § 136 písm. d) cit. zák. je policajt okrem povinnosti dbať o svoju bezpečnosť a zdravie povinný nepožívať alkoholické nápoje a iné návykové látky [v zmysle § 14 ods. 3 písm. b) sa nimi rozumie aj omamné látky, psychotropné látky alebo prípravky, ktoré môžu vyvolať závislosť od nich], požívatiny a liečivá, ktoré obsahujú alkohol alebo iné návykové látky a nenastupovať pod ich vplyvom do výkonu služby. Judikatúra už vo všeobecnosti vyslovila, že nastúpenie do služby pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok sa považuje za porušenie služobnej disciplíny a služobnej prísahy, keďže je porušením citovaného ustanovenia, a to spravidla zvlášť hrubým spôsobom (porov. rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 104/2007, 6 Sžo 21/2012, 5 Sžo 25/2012, 2 Sžo 12/2014, 2 Sžo 69/2014 alebo 3 Sžk 38/2019), podobne ako výkon služby pod vplyvom amfetamínu alebo metamfetamínu (porov. rozsudok sp. zn. 2 Sžo 13/2016).

12. Okrem toho však ustanovenie § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. ako druhú - kumulatívnu - podmienku prepustenia policajta ustanovuje, že ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov služby. Doterajšia judikatúra za také okolnosti považovala okrem výkonu služby pod zjavným vplyvom alkoholu napr. prijatie úplatku (porov. rozsudok sp. zn. 10 Asan 14/2021), dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu (rozsudok sp. zn. 4 Asan 15/2020 alebo 4 Asa 22/2020), „sprostredkovanie“ vrátenia ukradnutej veci poškodenému za odmenu namiesto riadneho stíhania páchatel'a (rozsudok sp. zn. 1 Sžk 13/2021), obchodovanie s tovarom pochybného pôvodu s pochybnými osobami (rozsudok sp. zn. 4 Stk 10/2022) alebo neoprávnenú lustráciu v databázach (rozsudok sp. zn. 10 Sžk 14/2020). Zároveň však uvedená judikatúra najvyššieho súdu vychádzala z toho, že to, či ide o porušenie zvlášť hrubým spôsobom a či by ponechanie policajta v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitým záujmom služby, je potrebné riešiť s ohľadom na okolnosti prejednávanej veci. Ako uvádza aj správny súd v napadnutom rozsudku, riešenie tejto otázky považuje judikatúra za vec správnej úvahy, ktorú správne súdy podľa § 27 ods. 2 SSP preskúmajú len z toho

hl'adiska, či neprekročila zákonné medze (porov. napríklad cit. rozsudky sp. zn. 1 Sžk 13/2021 alebo 1 Sžk 45/2020).

13. Predpokladom uplatnenia správnej úvahy je však predovšetkým riadne zistenie skutkových podkladov pre jej uplatnenie. Podľa § 233 zákona č. 73/1998 Z. z. totiž oprávnený orgán postupuje pred vydaním rozhodnutia tak, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci; na ten účel je povinný obstarat' si na rozhodnutie potrebné podklady. Pritom rovnako dôkladne posudzuje všetky rozhodné okolnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo v neprospech účastníka konania. V tu prerokúvanej veci generálny tajomník založil svoj personálny rozkaz na závere, že žalobca pred nástupom do služby požil amfetamín a metamfetamín, čím porušil ustanovenie § 136 písm. d) cit. zák. Je pravdou, že ustanovenie § 192 ods. 1 písm. e) cit. zák. nevyžaduje, aby porušenie služobnej disciplíny alebo služobnej prísahy bolo zavinené (tým menej úmyselné, porov. v tomto smere aj cit. rozsudok sp. zn. 4 Stk 10/2022), podľa kasačného súdu však služobné orgány musia tieto okolnosti brať do úvahy pri posudzovaní, či zistené porušenie je alebo nie je zvlášť hrubé a či zotrvanie policajta je alebo nie je na ujmu dôležitým záujmom služby. Osobitne to platí v prípadoch, kde sa policajtovi vyčíta nie jeho konanie, ale viac samotný výsledný stav, resp. kde sa z výsledku usudzuje na predošlé konanie. Ani policajt totiž nemôže byť vždy a za každých okolností zodpovedný objektívne (za výsledok) a samotný nastavší výsledok nemôže byť jediným determinantom toho, či sa jeho porušenie bude alebo nebude považovať za obzvlášť hrubé a či zotrvanie je alebo nie je na ujmu záujmom služby. Práve vedomosť či zavinená nevedomosť policajta o následkoch (teda zavinenie) totiž môže byť podkladom úvahy, či ešte možno očakávať nápravu v dodržiavaní služobnej disciplíny a služobnej prísahy, teda či by tu bol priestor pre disciplinárne opatrenie ako miernejšiu formu postihu než prepustenie (porov. v tomto smere už rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sž 7/2002, Zo súdnej praxe 16/2004).

14. V tu prerokúvanej veci bol žalobca 5. júla 2019 podrobený jednak odberu moču, jednak odberu krvi na zistenie prítomnosti návykových látok. Už na tomto mieste treba uviesť, že tak toxikologické vyšetrenie 8. júla 2019, ako aj znalecký posudok č. 22/2019 vo výsledku analyzujú len vzorky krvi, keďže vzorka moču na analýzu nebola dodaná. Znaleckým posudkom bolo zistené, že žalobca mal v tomto čase v krvi koncentráciu amfetamínu a metamfetamínu, ktorá bola vyslovene označená ako stopová. Z tabuľky obsiahnutej v znaleckom posudku vyplýva, že koncentrácia amfetamínu bola 25krát (!) a metamfetamínu dokonca 50krát (!) nižšia než najnižšia hladina tzv. terapeutickú koncentráciu. Zodpovedajúco tomu aj znalec v posudku len veľmi nejasne uvádza, že tieto koncentrácie „mohli spôsobiť stav nespôsobilosti“, k čomu však odporúčal ďalšie doplnujúce psychiatrické vyšetrenie. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom žalobcu, že takto formulovaný záver znaleckého posudku nezodpovedá požiadavkám preskúmateľnosti jeho záverov, ako to vyžaduje § 17 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. To platí o to viac, že znalec v ďalšom závere zvyrazňuje, že metabolizmus je výrazne individuálny. Podľa kasačného súdu z takejto formulácie znaleckého posudku nemožno považovať za dostatočne preukázané, jednak či a aký konkrétny vplyv mohli mať tieto látky na žalobcu, jednak či takéto koncentrácie mohli byť dôsledkom jednorazového užitia (a ak áno, kedy) alebo dlhodobého užívania. Konajúce orgány ani riadne nevysvetlili, prečo sa neriadili názorom znalca, ktorý sám odporúčal doplniť svoj posudok práve psychiatrickým vyšetrením.

15. Kasačný súd sa v zásade stotožňuje s názorom správneho súdu, že nie je potrebné skúmať, aký konkrétny vplyv má konkrétna koncentrácia na konkrétneho človeka. Takéto skúmanie by totiž vo výsledku viedlo k riziku, že každý policajt by si individuálne odhadoval vlastné schopnosti po požití určitého množstva takýchto látok a spoliehal by sa na to, že jeho správanie neovplyvnia (porov. k neprípustnosti takéhoto postupu už rozsudok sp. zn. 4 Sž 118/02, Zo súdnej praxe 36/2004). Podstatou v prerokúvanej veci však nie je skúmanie konkrétneho vplyvu na žalobcu, ale skúmanie otázky, kedy a ako mohol zistené látky užiť a či v čase nastúpenia do služby mohol alebo mal vedieť (cítiť), že je pod ich vplyvom, alebo či je ich vplyv úplne nebadateľný. Pokiaľ by totiž skutočne a doslovne mal platiť záver správneho súdu, že už samo zistenie (stopovej) koncentrácie týchto látok v organizme v čase služby je vždy a za každých okolností porušením služobnej disciplíny alebo služobnej prísahy zvlášť hrubým spôsobom a vylučuje ponechanie policajta v službe, potom by za takéto porušenie zodpovedal aj policajt, ktorému by boli tieto látky podané celkom bez jeho vedomia a bez jeho pričinenia v takom množstve, že by ich nijako zreteľnejšie nezaregistroval. Povinnosťou oprávneného orgánu pri zisťovaní skutkového stavu v zmysle § 233 zákona č. 73/1998 Z. z. tak bolo vyzvať znalca na doplnenie jeho posudku, prípadne inak zadovážiť aspoň informácie o obvyklých dôsledkoch takejto

koncentrácie, o obvyklom metabolizme a odbúravaní a teda o odhadovanom množstve takto užitej látky. Až na základe toho by bolo možné ustáliť, či žalobca mohol alebo aspoň mal vedieť o užití takýchto látok a o tom, že do služby nastupuje pod ich vplyvom.

16. S uvedenými výhradami súvisí aj obrana žalobcu, že zistené návykové látky môžu byť dôsledkom užívania výživového doplnku, ktorý obsahuje látku efedrín. Riaditeľ oddelenia hraničnej polície v súvislosti s touto námietkou odkázal na „konzultáciu“ so Štátnym ústavom kontroly liečiv. Podľa § 238 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. sú dôkazom najmä výpovede, vyjadrenia osôb, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácii, listiny, veci a obhliadka. Citované ustanovenie tak dovoľuje aj dokazovanie vyjadrením či potvrdením štátneho orgánu, akým je aj Štátny ústav na kontrolu liečiv (§ 129 ods. 1 zákona č. 362/2011 Z. z.). Z obsahu spisu však nemožno zistiť, čo bolo obsahom tejto konzultácie, aké otázky boli pri nej zadané, kto a na základe akého oprávnenia či kompetencie na ne odpovedal a z čoho pri tom vychádzal. Nie je teda ani jasne možné ustáliť, čo je vlastne obsahom tohto dôkazného prostriedku - či ide o odborný posudok (potom nie je zrejmé, aké boli oprávnenie a odbornosť osoby, ktorá tento posudok dávala), listinu alebo vyjadrenie štátneho orgánu. Touto „konzultáciou“ pritom služobné orgány v prerokúvanej veci vyvracali kľúčovú obranu žalobcu, ktorý tvrdil, že amfetamín a metamfetamín sa do jeho organizmu mohol dostať kvôli užívaniu výživového doplnku s efedrínom. Vzhľadom na význam skutkového zistenia, že takýto proces je biologicky a chemicky vylúčený, je nevyhnutné, aby bolo preskúmateľným spôsobom vyvedené z konkrétnych dôkazných prostriedkov. Bližšie neobjasnená „konzultácia“ takejto požiadavke nevyhovuje. Aj tu možno vo všeobecnosti súhlasiť so správnym súdom, že je v zásade vecou policajta, aby si preveril, či výživový doplnok, ktorý užíva, neobsahuje zakázané látky. V prerokúvanej veci však žalobca netvrdil, že by jeho výživový doplnok obsahoval látku, o ktorej nevedel a ktorá sa našla v jeho organizme. Podstata jeho obrany spočívala v tom, že jemu známe zloženie mohlo v jeho organizme spôsobiť koncentrácie amfetamínu a metamfetamínu. Ako už kasačný súd uviedol vyššie (ods. 13 až 15), okolnosť, či takýto proces žalobca rozumne mohol alebo aspoň mal predvídať (teda či ide o proces možný a ak áno, ako pravdepodobný), je potrebné zohľadniť pri vykonávaní správnej úvahy, či by ponechanie žalobcu v služobnom pomere odporovalo dôležitým záujmom služby.

17. Odkazy žalovaného, ale aj správneho súdu na ustanovenie § 14 ods. 3 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. nepovažuje kasačný súd nateraz za príhodné. Podľa tohto ustanovenia totiž za spoľahlivého nemožno považovať občana, ktorý požíva iné návykové látky. Pritom spoľahlivosť je podľa § 14 ods. 1 písm. b) v spojení s ods. 5 cit. zák. predpokladom zotrvania policajta v služobnom pomere. Z formulácie citovaného ustanovenia však vyplýva, že nespoľahlivosť predpokladá požívanie týchto látok, čím sa už podľa všeobecného jazykového významu rozumie „zjesť alebo vypiť“. Pod požívaním takýchto látok podľa citovaného ustanovenia je potrebné rozumieť ich vpravovanie do ľudského organizmu akýmkoľvek biologicky či chemicky možným spôsobom. Zároveň však citované ustanovenie svojou formuláciou naznačuje, že subjektom tohto vpravovania je sama osoba, o ktorej spoľahlivosť ide, resp. že sa tak (aspoň na počiatku) deje s jej vedomím. Ani citované ustanovenie nespája nespoľahlivosť len so samotnou okolnosťou, že v organizme osoby sa zistili stopové množstvá takýchto látok. Ako už bolo vysvetlené vyššie, z nateraz zisteného skutkového stavu nemožno ustáliť, ako, kedy a v akom množstve sa tieto látky dostali do organizmu žalobcu, a či mu teda v tejto súvislosti možno vyčítať také konanie, ktoré by malo vylučovať jeho spoľahlivosť v zmysle § 14 ods. 3 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. Až po riadnom doplnení skutkových zistení uvedených vyššie bude možné riadne vykonať správnu otázku aj v tejto otázke.

18. Rovnako predčasný sa javí aj záver, že už samotný efedrín je zakázaná návyková látka, takže žalobca nemal požiť ani tú. Podľa čl. 8 ods. 1 už citovaného nariadenia č. 1925/2006 sa postup ustanovený v tomto článku uplatní, ak sa do potravín pridávajú iné látky ako vitamíny alebo minerálne látky alebo prísady, ktoré obsahujú inú látku ako vitamíny a minerálne látky, alebo sa takéto látky používajú pri ich výrobe za podmienok, v dôsledku ktorých by nastal značne zvýšený príjem týchto látok v porovnaní s príjmom, ktorý možno rozumne očakávať za bežných podmienok konzumácie vyváženej a pestrej stravy a/alebo ktorý by inak mohol pre spotrebiteľov predstavovať možné ohrozenie. Podľa čl. 8 ods. 2 cit. nariadenia môže Komisia rozhodnúť o prípadnom začlenení látky alebo zložky do prílohy III, pričom ak bol identifikovaný škodlivý účinok na zdravie, látka a/alebo zložka, ktorá obsahuje látku, sa zaradí do časti A prílohy III a jej pridávanie do potravín alebo jej použitie pri výrobe potravín sa zakáže. Efedrín, resp. prípravkov z chvojníka (rod ephedra) bol do tejto

časti zaradený až nariadením Komisie č. 2015/403 s účinnosťou od 12. marca 2015, a teda až do tohto dátumu právo Európskej únie nezakazovalo jeho použitie v potravinách. Aj po tomto dátume však toto nariadenie zakazovalo len pridávanie týchto prípravkov do potravín uvádzaných na trh v Európskej únii. Podľa čl. 2 písm. a) v spojení s prílohou č. 1 nariadenia č. 273/2004 je však efedrín naďalej určenou látkou, ktorej uvádzanie na trh podlieha povoleniu a určeným podmienkam (čl. 3 cit. nariadenia). Je teda zrejme, že prípravok, ktorý obsahuje efedrín, sa od 12. marca 2015 nemohol vyrobiť a uviesť na trh v Európskej únii, pretože by to odporovalo cit. nariadeniu č. 1925/2006. To však nevyklúčovalo jeho nadobudnutie z iného trhu, kde používanie efedrínu vo výživových doplnkoch nie je zakázané. Žalovaný, ani oprávnený orgán však doteraz ani nezistovali, kedy a ako žalobca tento prípravok nadobudol a na základe čoho by jeho držba a požívanie mali byť protiprávne.

IV.

Záver

19. Zo všetkých uvedených dôvodov tak kasačný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nevychádza z riadne zisteného skutkového stavu. Žalovaný, ani oprávnený orgán totiž nezistili žiadne podrobnosti o tom, kedy sa amfetamín a metamfetamín mohol dostať do organizmu, v akej koncentrácii a či táto koncentrácia mohla byť pre žalobcu zistiteľná, teda či mohol alebo aspoň mal vedieť, že je pod jej vplyvom. Rovnako nevykonali riadne skutkové zistenia na vyvrátenie obrany žalobcu, že tieto látky mohli mať pôvod v efedríne, ktorý bol obsiahnutý vo výživovom doplnku žalobcu. Bez týchto skutkových zistení nemohol oprávnený orgán ani žalovaný v okolnostiach prerokovanej veci riadne zhodnotiť naplnenie všetkých podmienok § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., teda či porušenie služobnej prísahy a služobnej disciplíny žalobcu bolo obzvlášť závažné a či by jeho ponechanie v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitým záujmom služby. Uvedené nedostatky tak odôvodňovali zrušenie preskúmaného rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP.

20. Ak správny súd za týchto okolností správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, vychádza jeho rozsudok z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo napĺňa kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Preto kasačný súd podľa § 462 ods. 2 SSP napadnutý rozsudok rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zmenil tak, že v súlade s návrhom žalobcu zrušil rozhodnutie žalovaného a podľa § 191 ods. 4 SSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

21. Orgány verejnej správy sú v ďalšom konaní viazané právnymi názormi vysloveným v tomto rozsudku (§ 191 ods. 6 a § 469 SSP). Preto doplnia dokazovanie na vyššie opísané okolnosti a nanovo posúdia naplnenie všetkých podmienok ustanovených v § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z.

22. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

